

Adviesraad Sociaal Domein
VIJFHEERENLANDEN

Gemeente Vijfheerenlanden
T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 11
4140 AA Leerdam

Betreft: Zienswijze omgevingsvisie

Leerdam, 20 juni 2023

Geacht college,

De ruimtelijke omgeving, de leefbaarheid in wijken en dorpen en het welbevinden van inwoners hangen op allerlei manieren met elkaar samen.

Vroeger waren het ruimtelijk domein en het sociaal maatschappelijk domein vooral gescheiden beleidsterreinen. De omgevingswet dwingt om deze beleidsterreinen met elkaar te verbinden. En dat in één visie neerleggen is geen eenvoudige taak.

Als Adviesraad Sociaal Domein (ASD) zijn wij van mening dat de voorliggende omgevingsvisie daar wonderwel in is geslaagd. Onze complimenten voor de projectleiding en allen die bij het proces betrokken zijn geweest.

Wij vinden het zeer positief dat leefbaarheid, een positieve gezondheid en een veilige leefomgeving nadrukkelijk deel uit maken van de omgevingsvisie. Een kleine bloemlezing uit de doelen die wij zeer waarderen.

- De bereikbaarheid van basis, zorg- en maatschappelijke voorzieningen, in bestaande - en nieuwbouw.
- Inclusiviteit. Daardoor kunnen onder meer kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking zichzelf beter verplaatsen in de openbare ruimte. Zo kunnen zij meedoen.
- De toegankelijke en bereikbare mogelijkheden voor sport, spel, ontmoeting en beweging, bij voorkeur in een groene omgeving. Wij zijn blij met de ruimte die wordt geboden aan kleinschalige initiatieven op dit gebied. Betrokkenheid en eigenaarschap van inwoners brengt mensen met elkaar in contact. Daarnaast vergroot het de kans op succes.
- Ruimte voor sportieve en culturele activiteiten en het verenigingsleven. Die vormen een belangrijke basis voor een samenleving waarin men elkaar kent en omziet naar elkaar.
- Rookvrije zones en gezonde voeding. Die kunnen de druk op de zorg op langere termijn verminderen.

Tot zover onze complimenten, nu de toekomst.

Onze samenleving vergrijsst en het tekort aan (zorg) personeel wordt steeds groter. Daarom is zelfredzaamheid en samenredzaamheid van mensen in hun eigen wijk of dorp niet slechts een wens, maar bittere noodzaak. Ook voor hulp- en zorgverleners is het cruciaal dat die hulp en zorg effectief en efficiënt geleverd kan worden. Wijkteamprofessionals zullen vaker dan nu hulpvragen van bewoners in de wijk aan elkaar verbinden, waarmee een collectieve ('gezamenlijke') aanpak gevormd kan worden. Dit in plaats van 'individuele' aanpakken, gericht op één individu. Alles wat in het ruimtelijk domein kan worden gedaan om daaraan bij te dragen is meegenomen.

De omgevingsvisie stelt doelen op tal van terreinen naast het sociaal domein: wonen, werken, duurzaamheid, mobiliteit, milieu, veiligheid etc. Die doelen moeten hun uitwerking krijgen. De instrumenten die de omgevingsvisie daarvoor noemt zijn:

- programma's,
- omgevingsplannen,
- wijk- en dorpsvisies.

Adviesraad Sociaal Domein
VIJFHEERENLANDEN

Noorderveld 70, 4143 VM LEERDAM E: ASD.Vijfheerenlanden@gmail.com M: 06 24 64 17 18

De ASD acht de kans reëel dat de brede blik weer versmald wordt, en de effecten van ruimtelijke ontwikkeling op sociaal maatschappelijke aspecten "vergeten" worden. Immers: programma's kijken primair naar óf wonen óf buitengebied etc.

In het omgevingsplan staat straks precies wat wel en niet mag op een locatie. Maar geeft het ook richting aan wat mogelijk is op het gebied van klimaat, vergroening, ontmoeten, voorzieningen etc? Als inwoners van onze dorpen en wijken zich buigen over eigen dorps- of wijkagenda en wijk- en dorpsvisies, is het niet vanzelfsprekend dat alle genoemde aspecten uit de omgevingsvisie worden meegenomen.

De ASD vindt het belangrijk dat de doelen op het gebied van leefbaarheid, positieve gezondheid en sociaal maatschappelijk welbevinden daadwerkelijk gehaald worden. Daartoe hebben wij de volgende adviezen:

1. U gaat veel met inwoners overleggen. Betrek daar ook de mensen bij, die op een bepaald levensgebied wat minder zelfredzaam zijn dan gemiddeld. Bijvoorbeeld door een (fysieke) beperking, minder te besteden, sociaal minder makkelijk functioneren. Maak het overleg inclusief!
2. Kijk niet alleen wat mag en niet mag in de omgevingsplannen, maar ook op welke gebieden je eisen kunt stellen; dus wat "moet". Denk bijvoorbeeld aan toegankelijkheid voor mensen die moeilijk ter been zijn van de openbare ruimten, bedrijven en winkels en wellicht ook nieuwbouw. Of door de verplichting groen, ontmoetingsplekken, sport- en speelplekken in de directe omgeving op te nemen in de plannen van projectontwikkelaars.
3. Maak een checklist van alle aspecten uit de omgevingsvisie, waaraan de opstellers van de dorps- en wijkagenda, visies, programma's toetsen of hun plannen daar invloed op hebben. Of nog beter; aan de hand waarvan de plannen zo opgesteld dan wel aangepast worden, dat zij bijdragen aan de doelen.
4. Maak bij meeromvattende documenten zoals visies en programma's een standaard inhoudsopgave van de checklist. Zo wordt het onontkoombaar na te denken over deze aspecten en hierover iets te zeggen.

Met vriendelijke groet,
Namens de ASD Vijfheerenlanden

Rob Oosterman
Voorzitter

Berry Verwijmeren
Secretaris

